

Załącznik do Uchwały Nr .....
Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej
z dnia .....

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA ROK 2017

PROJEKT

WPROWADZENIE

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 224, z późn. zm.) przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy, które obejmują zgodnie z art. 10. ust. 1 następujące działania:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

W myśl powyższych zapisów corocznie opracowany zostaje dla Dąbrowy Górniczej gminny program przeciwdziałania narkomanii, w którym ujmowane są zadania do realizacji wpływające na poprawę jakości życia i stanu zdrowia mieszkańców miasta. Ponadto program określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki i minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych, wynikających z używania narkotyków.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 rok dla Dąbrowy Górniczej obejmuje zadania z obszaru profilaktyki i rozwiązywania problemów narkomanii, których realizacja rozpoczęła się w latach ubiegłych i jest kontynuowana a także zawiera zadania, które będą wdrażane i podejmowane wspólnie z różnymi podmiotami, działającymi na rzecz rozwiązywania problemów narkomanii.

Program adresowany jest do wszystkich mieszkańców Dąbrowy Górniczej, a w szczególności do osób z grup ryzyka, uzależnionych i ich rodzin, do osób fizycznych, prawnych i podmiotów nieposiadających osobowości prawnej, realizujących zadania w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów narkomanii. Niniejszy dokument opracowany został w oparciu o cele operacyjne, dotyczące przeciwdziałania narkomanii określone w Narodowym Programie Zdrowia i jest w ścisłej kooperacji z Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2017 rok dla Dąbrowy Górniczej oraz Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Dąbrowy Górniczej na lata 2016 – 2020.

Realizacja zadań Programu jest finansowana ze środków pochodzących z opłat pobieranych za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, które stanowią dodatkowe dochody gminy. Zgodnie z art. 18² pkt 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z ww. środków finansowane będą również zadania realizowane przez placówkę wsparcia dziennego, o której mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Jednostką koordynującą realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2017 jest Urząd Miejski – Wydział Zdrowia, Polityki Społecznej i Aktywizacji Zawodowej w Dąbrowie Górniczej.

Projekt Programu został poddany konsultacjom społecznym z organizacjami pozarządowymi, działającymi na rzecz problematyki uzależnień na terenie miasta, a także z mieszkańcami Dąbrowy Górniczej.

UŻYWANIE SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH PRZEZ POLSKĄ MŁODZIEŻ

W maju i czerwcu 2015 r. w ramach międzynarodowego projektu: „European School Survey Project on Alcohol and Drugs” (ESPAD) zrealizowano audytoryjne badanie ankietowe na losowej próbie reprezentatywnej uczniów trzecich klas szkół gimnazjalnych (wiek: 15-16 lat) oraz drugich klas szkół ponadgimnazjalnych (wiek: 17-18 lat) naszego kraju. Badania ESPAD podjęto po raz pierwszy w 1995 r. z inicjatywy Co-operation Group to Combat Drug Abuse and Illicit Trafficking in Drugs (Pompidou Group) działającej przy Radzie Europy.

Celem badań powtarzanych co 4 lata jest monitorowanie natężenia problemu używania przez młodzież substancji psychoaktywnych, a także ocena czynników wpływających na rozpowszechnienie ulokowanych zarówno po stronie popytu na substancje, jak i ich podaży.

W 2015 r. badanie zostało zrealizowane przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii oraz Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy współpracy Instytutu Psychiatrii i Neurologii.

Ważona próba ogólnopolska liczyła 3526 uczniów trzecich klas szkół gimnazjalnych oraz 2770 uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych, chociaż w sumie zebrano 25982 ankiet.

Młodzież – jako grupa ryzyka

Narkotyki

Zgodnie z oczekiwaniami, wyniki badania wskazują na znacznie niższy poziom rozpowszechnienia używania substancji nielegalnych, niż legalnych, zwłaszcza alkoholu. Większość badanych nigdy po substancje nielegalne nie sięgała. Wśród tych, którzy mają za sobą takie doświadczenia większość stanowią osoby, które co najwyżej eksperymentowały z marihuaną lub haszyszem. Chociaż raz w ciągu całego życia używało tych substancji 24,3% młodszych uczniów i 37,3% starszych uczniów. Na drugim miejscu pod względem rozpowszechnienia wśród substancji nielegalnych jest amfetamina - ok. 4,6% wśród uczniów gimnazjów i 8,3% wśród uczniów szkół wyższego poziomu. Aktualne, okazjonalne używanie substancji nielegalnych, czego wskaźnikiem jest używanie w czasie ostatnich 12 miesięcy, także stawia przetwory konopi na pierwszym miejscu pod względem rozpowszechnienia. W klasach trzecich gimnazjów używa tego środka 19% uczniów, w klasach drugich szkół ponadgimnazjalnych – 32%. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem 10% uczniów klas trzecich gimnazjów i 15% uczniów klas drugich szkół ponadgimnazjalnych używało marihuany lub haszyszu. W zakresie używania przetworów konopi obserwowaliśmy podobne tendencje w obu grupach wiekowych, jednak wyniki w 2015 r. sugerują odmienności. Wzrost wszystkich trzech wskaźników w młodszej grupie uległ zahamowaniu, podczas gdy w starszej tylko odsetki używających w czasie ostatnich 30 dni nie uległy zmianie.

Zarówno eksperymentowanie z substancjami nielegalnymi, jak ich okazjonalne używanie, jest bardziej rozpowszechnione wśród chłopców niż wśród dziewcząt. Inne wskaźniki problemu marihuany i haszyszu, takie jak postrzegana dostępność czy oferty tych substancji, jak również zasięg używania ich w otoczeniu badanych, wykazują podobne tendencje jak rozpowszechnienie używania. W młodszej grupie w 2015 r. zaznaczył się spadek, w starszej stabilizacja lub lekki wzrost. Potwierdza to tezę o zahamowaniu trendu wzrostowego problemu przetworów konopi wśród piętnasto-szesnastolatków oraz przynajmniej zmniejszenie tempa wzrostu w starszej kohorcie.

W obszarze oceny ryzyka, związanego z używaniem substancji, obserwowaliśmy spadek odsetków badanych, przypisujących używaniu marihuany lub haszyszu duże ryzyko. Ten niekorzystny trend w 2015 r. uległ zahamowaniu. Odsetki przypisujących duże ryzyko regularnemu używaniu przetworów konopi wzrosły.

Dopalacze

Odsetki uczniów, którzy używali dopalaczy, są niższe niż odsetki używających przetworów konopi. Nie odnotowano wzrostu odsetków między 2011 r. i 2015 r. Wśród uczniów ze starszej kohorty obserwuje się nawet spadek rozpowszechnienia używania tych substancji na przestrzeni całego życia oraz w czasie ostatnich 12 miesięcy.

Źródło: Używanie substancji psychoaktywnych przez polską młodzież w 2015 r. – Janusz Sieroński, Warszawa 26.11.2015 r.

GRUPA DOCELOWA/ADRESACI GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA ROK 2017

Adresatami Programu są mieszkańcy Dąbrowy Górniczej, w szczególności:

- osoby i rodziny z problemem narkomanii,
- osoby uzależnione i współuzależnione,
- dzieci i młodzież,
- osoby zajmujące się zapobieganiem występowania problemów narkomanii i pomocą osobom i rodzinom z problemem narkomanii,
- środowiska abstynenckie,
- podmioty publiczne, społeczne i prywatne działające w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

CEL PROGRAMU

Ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych, wynikających z używania narkotyków i innych substancji psychoaktywnych ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

Cele szczegółowe Programu są zgodne z kierunkami działań określonymi w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii.

Zadanie 1 Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem.		
Działania – sposoby realizacji:		Mierniki:
1	Kontynuacja współpracy z lokalnymi placówkami leczenia uzależnień, w których prowadzone są oprócz terapii dla osób uzależnionych od alkoholu terapie dla osób z uzależnieniem krzyżowym, tj. uzależnieniem od narkotyków, alkoholu i innych środków odurzających poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - finansowanie prowadzenia grupy edukacyjno-terapeutycznej dla osób uzależnionych od różnych środków psychoaktywnych /poza alkoholem/: dopalaczy, marihuany, amfetaminy i innych, - doposażenie w materiały profilaktyczno-edukacyjne /książki specjalistyczne,	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób z uzależnieniem mieszanym, korzystających z terapii - ilość przekazanych materiałów edukacyjnych

	poradniki, broszury, ulotki, plakaty, czasopisma/.	
2	<p>Kontynuacja działalności Punktu ds. Uzależnień od Narkotyków, w którym udzielana jest profesjonalna, bezpłatna pomoc osobom uzależnionym oraz członkom ich rodzin poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zatrudnienie konsultantów/specjalistów ds. uzależnień od narkotyków, - systematyczne doposażenie w czasopisma specjalistyczne i materiały edukacyjne, będące narzędziami zwiększania kompetencji osób zaangażowanych w rozwiązywanie problemów uzależnień od narkotyków i innych środków psychoaktywnych, - prowadzenie działań informacyjnych o ofercie specjalistycznej Punktu poprzez wykorzystanie lokalnych nośników informacji, np. prasy, telewizji, internetu. 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób korzystających z pomocy konsultantów Punktu ds. Uzależnień od Narkotyków - liczba działań upowszechniających informacje o działalności Punktu
3	Współpraca ze szkołami, policją, sądem rejonowym i placówkami służby zdrowia w celu przeprowadzenia programu profilaktycznego pn. „FreD”.	- liczba przeszkolonych realizatorów programu „FreD”
4	Kontynuacja współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi placówkami podległymi gminie, realizującymi programy pomocy psychologicznej oraz psychoterapeutycznej dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych, w tym dla osób bezdomnych lub zagrożonych bezdomnością przebywających w Noclegowni lub Schronisku dla Bezdomnych.	- liczba osób bezdomnych lub zagrożonych bezdomnością uzależnionych od narkotyków objętych programem profilaktycznym
5	Kontynuacja działań na rzecz zwiększania dostępności do informacji o miejscach, programach i metodach leczenia uzależnień.	- liczba i rodzaj rozpowszechnionych materiałów informacyjno – edukacyjnych

Zadanie 2
Udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy narkomanii.

Działania – sposoby realizacji:		Mierniki
1	Kontynuacja udzielania rodzinom, w których występuje problem narkomanii bezpłatnych specjalistycznych porad psychologicznych i prawnych w Punkcie ds. Uzależnień od Narkotyków i Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym.	-liczba członków rodzin osób zagrożonych uzależnieniem od narkotyków i innych środków psychoaktywnych, którym udzielono porad
2	Kontynuacja współpracy z Komendą Miejską Policji i Strażą Miejską w prowadzeniu działań sprzyjających ograniczeniu zagrożeń patologii rodziny i eliminowaniu niekorzystnych czynników wpływających na obniżenie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców.	- liczba i rodzaj podjętych działań
3	Udzielanie dofinansowania do udziału w szkoleniach z zakresu narkomanii pracownikom służb i instytucji, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.	- liczba osób przeszkolonych w zakresie przeciwdziałania narkomanii
4	Kontynuacja współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego poprzez ogłoszenie konkursu ofert na realizację zadań w 2017 roku w obszarze przeciwdziałania patologiom społecznym i profilaktyki uzależnień na zadanie pn.: „Udzielanie porad prawnych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii”.	- liczba osób, którym udzielono porad prawnych
5	Kontynuacja utrzymywania stałego systemu komunikacji ze społecznością lokalną w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, alkoholowych, przemocy w rodzinie, sytuacji kryzysowych, itp., w tym prowadzenie działań związanych z funkcjonowaniem Miejskiego Telefonu Zaufania.	- liczba porad udzielonych osobom korzystającym z Miejskiego Telefonu Zaufania
6	Kontynuacja współpracy z dąbrowskimi placówkami oświatowymi prowadzonymi przez Miasto w organizowaniu w okresie ferii zimowych i wakacji letnich bezpłatnych półkolonii dla dzieci i młodzieży /przede	- liczba dzieci i młodzieży korzystających ze zorganizowanego wypoczynku zimowego i letniego

	wszystkim wywodzących się z rodzin z problemem alkoholowym oraz z rodzin o trudnej sytuacji materialnej i życiowej/, będących integralnym elementem i zarazem uzupełnieniem prowadzonych w szkołach przedsięwzięć profilaktycznych.	
7	Organizowanie warsztatów edukacyjno – terapeutycznych dla osób pełnoletnich, problemowo używających narkotyki oraz dla ich rodziców i osób im bliskich przy współpracy z Poradnią Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia, Poradnią Zdrowia Psychicznego, Punktem ds. Uzależnień od Narkotyków, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Sądem Rejonowym; zatrudnienie specjalistów terapii uzależnień z listy Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii.	- liczba uczestników warsztatów
8	Kontynuacja prowadzenia w szkołach programu profilaktyki uzależnień, skierowanego do młodzieży, stanowiącego przekaz informacji o procesie uzależniania się, oraz konsekwencjach używania narkotyków i innych środków psychoaktywnych: - prowadzenie w ramach programu konsultacji psychoprofilaktycznych i wczesnej interwencji dla osób eksperymentujących z narkotykami i innymi substancjami psychoaktywnymi, okazjonalnie używających narkotyki i inne środki psychoaktywne oraz dla członków ich rodzin.	- liczba młodzieży uczestniczącej w programie - liczba udzielonych konsultacji osobom objętych programem

Zadanie 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów.

Działania – sposoby realizacji:		Mierniki:
1	Kontynuacja współpracy ze szkołami podstawowymi, gimnazjalnymi i ponadgimnazjalnymi w podejmowaniu i rozwijaniu różnorodnych form oddziaływań profilaktycznych, prowadzonych w oparciu o szkolne programy profilaktyki i promocji	- liczba szkół uczestniczących w realizowanych przedsięwzięciach profilaktycznych

	<p>zdrowia, zgodnych ze sporządzoną diagnozą zapotrzebowania na profilaktykę w środowisku szkolnym poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie programów zagospodarowania czasu wolnego, stwarzających młodym ludziom możliwości uczestnictwa w profilaktycznych zajęciach, - angażowanie młodych ludzi do udziału w atrakcyjnych formach spędzania wolnego czasu, które sprzyjają osobistemu rozwojowi, wzmacniają poczucie odpowiedzialności, własnej wartości oraz umożliwiają włączenie się do grup realizujących pozytywne cele np. zajęcia profilaktyczno – artystyczno – sportowe spełniające określone wymagania, - wspieranie pozaszkolnych programów profilaktycznych adresowanych do dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem i ich rodziców, - podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym, przeznaczonych dla rodziców, wg potrzeb zgłoszonych przez szkolnych pedagogów, - prezentowanie teatralnych spektakli profilaktycznych, będących uzupełnieniem zajęć profilaktycznych oraz stwarzanie możliwości uczestnictwa dzieci i młodzieży w imprezach kulturalnych i sportowych /np. zakup biletów wstępu/, - promowanie przedsięwzięć profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez dzieci i młodzież, - organizowanie konkursów, akcji bądź innych działań poświęconych problematyce narkomanii, - doposażenie w materiały edukacyjne, informacyjne, a także zakup nagród rzeczowych, które stanowią element motywacyjny i angażujący uczniów w podejmowanych przedsięwzięciach profilaktycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach profilaktycznych i innych realizowanych w szkołach programach - liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w realizowanych przedsięwzięciach profilaktycznych
2	<p>Kontynuacja działań związanych z uczestnictwem w regionalnych i ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych, obejmujących problematykę narkomanii /zakup pakietów materiałów profilaktyczno - edukacyjnych niezbędnych do przystąpienia do organizowanych przedsięwzięć przy udziale szkół rozpowszechniających idee kampanii).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba kampanii edukacyjnych

3	Przeprowadzanie we wszystkich typach szkół, w tym w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej, warsztatów profilaktycznych z obszaru wczesnej profilaktyki problemowej z zakresu narkomanii, wg zgłoszonych przez szkoły potrzeb.	- liczba uczestników warsztatów profilaktycznych
4	Udzielanie wsparcia osobom realizującym zadania profilaktyczne obejmującego problematykę narkomanii poprzez umożliwianie im uczestniczenia w szkoleniach podnoszących kwalifikacje zawodowe.	- liczba osób przeszkolonych
5	Kontynuacja działań dotyczących upowszechniania informacji o instytucjach w mieście, świadczących pomoc w obszarze rozwiązywania problemów narkomanii, alkoholowych i innych uzależnień, m.in. poprzez zakup i dystrybucję broszur, plakatów, informatorów, ulotek, itp.	- liczba i rodzaj rozpowszechnionych materiałów informacyjno – edukacyjnych

Zadanie 4

Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

Działania – sposoby realizacji:		Mierniki
1	Kontynuacja współpracy z placówkami oświatowymi i kulturalnymi w prowadzeniu działań związanych z profilaktyką narkomanii.	- liczba placówek oświatowych i kulturalnych prowadzących działania profilaktyczne, którym udzielono wsparcia
2	Wspieranie instytucji, których statutowa działalność skierowana jest na tworzenie warunków prawidłowego rozwoju młodego pokolenia.	- liczba instytucji uczestniczących w przedsięwzięciach profilaktycznych
3	Kontynuacja działań związanych z upowszechnianiem materiałów informacyjno-edukacyjnych z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki narkomanii.	- liczba, rodzaj i sposób rozpowszechnionych materiałów
4	Prowadzenie szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe osób realizujących zadania obejmujące problematykę narkomanii, w szczególności dla pracowników placówek oświatowych, kulturalnych, pracowników	- liczba osób korzystających ze specjalistycznych szkoleń

	socjalnych, kuratorów sądowych, funkcjonariuszy policji.	
5	Kontynuacja współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w obszarze przeciwdziałania patologiom społecznym i profilaktyki uzależnień.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba organizacji pozarządowych i innych podmiotów zaangażowanych w działalność profilaktyczną - rodzaj podjętych działań

ŹRÓDŁA I ZASADY FINANSOWANIA ZADAŃ

1. Źródłem finansowania zadań wynikających z Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2017 są środki finansowe pochodzące z opłat pobieranych za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Zasady finansowania zadań:
  - wydatki przeznaczone na realizację zadań własnych gminy, wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii określonych w Programie zostaną ujęte w planie budżetowym na 2017 rok w Dziale 851 – ochrona zdrowia, rozdział 85153 – zwalczanie narkomanii oraz w Dziale 852 – pomoc społeczna, rozdział 85205 – zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, rozdział 85206 – wspieranie rodziny.
3. Dysponentem ww. środków jest Urząd Miejski w Dąbrowie Górniczej.

REALIZATORZY PROGRAMU

Koordynatorem i realizatorem Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w 2017 roku jest Urząd Miejski – Wydział Zdrowia, Polityki Społecznej i Aktywizacji Zawodowej w Dąbrowie Górniczej.

Partnerami/współrealizatorami Programu są:

1. NS ZOZ Przychodnia „Merkury” sp. z o.o. Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia, Dąbrowa Górnicza, ul. Adamieckiego 13
2. Fundacja na Rzecz Edukacji, Profilaktyki i Psychoterapii „Droga”, Dąbrowa Górnicza, Al. Piłsudskiego 92
3. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Dąbrowa Górnicza, Al. Piłsudskiego 2
4. Komenda Miejska Policji, Dąbrowa Górnicza, Al. Piłsudskiego 11
5. Straż Miejska, Dąbrowa Górnicza, ul. Graniczna 21
6. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, Będzin, ul. Kościuszki 58
7. Sąd Rejonowy, Dąbrowa Górnicza, ul. Graniczna 23
8. Prokuratura Rejonowa, Dąbrowa Górnicza, ul. Graniczna 23
9. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Dąbrowa Górnicza, ul. 3-go Maja 22
10. Placówki oświatowe i kulturalne
11. Wydziały Urzędu Miejskiego
12. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Dąbrowa Górnicza, ul. Graniczna 21
13. Zagłębiowskie Centrum Onkologii Szpital Specjalistyczny im. Sz. Starkiewicza, Dąbrowa Górnicza, ul. Szpitalna 13
14. Organizacje pozarządowe
15. Inne podmioty i instytucje działające na rzecz rozwiązywania problemów narkomanii i innych uzależnień.